

วิเคราะห์แนวการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ณ มหาวิทยาลัยมาลายา ประเทศมาเลเซีย
และมหาวิทยาลัยในประเทศไทย

The analysis of English Language Teaching of the University of Malaya, Malaysia
and Universities in Thailand

นันทนัช ตนบุญ¹

Nantanat Tonboon¹

¹อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

บทคัดย่อ

ภาษาอังกฤษซึ่งถือว่าเป็นภาษาสากลที่แทบทุกประเทศให้ความสำคัญและบรรจุให้อยู่ในหลักสูตรการเรียนการสอน ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันเน้นให้มีการใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนไม่เพียงแต่ได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะทางด้านภาษาแต่ยังเน้นการพัฒนาและบูรณาการกับด้านทักษะอื่น ๆ เช่น ทักษะการทำงานและทักษะการสื่อสาร ด้วยเหตุนี้เองการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ณ มหาวิทยาลัยมาลายา ประเทศมาเลเซียและมหาวิทยาลัยส่วนมากในประเทศไทยได้มีการใช้กลวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาด้านตนเองได้อย่างแท้จริง โดยตัวอย่างกลวิธีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาได้แก่ การจัดการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching) และการจัดการเรียนรู้โดยการทำโครงการ (Project-based learning) แต่อย่างไรก็ตามในมหาวิทยาลัยในประเทศไทยยังพบว่ามีการใช้การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นไวยากรณ์และการแปล (Grammar-Translation Method) ส่วนเทคนิคที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนมักใช้วิธี Active Learning ซึ่งมีกิจกรรมในห้องเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนเป็น Active learners เช่น วิธีการ brainstorming (การระดมสมอง) และ Discussion and Presentation (การอภิปรายและการนำเสนอ) วิธีการเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ด้านภาษาควบคู่กับการพัฒนาด้านอื่น ๆ เช่น ทักษะการทำงานทั้งงานเดี่ยวและการทำงานเป็นทีม และ ทักษะการสื่อสารและการมีปฏิสัมพันธ์ ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทหลักในห้องเรียนและผู้สอนมีหน้าที่เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน วิธีการดังกล่าวยังช่วยให้บรรยากาศในห้องเรียนให้เป็นบรรยากาศการเรียนแบบอิสระ ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลายไม่เกิดความเครียด และช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจด้านบวกในการเรียนและช่วยเพิ่มความรู้สึกระบบความสำเร็จในการเรียนซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้นได้

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ / บรรยากาศในห้องเรียน / บทบาทของอาจารย์และผู้เรียน / เทคนิคและวิธีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

Abstract

English has been considered as global language which is placed importance and is a core subject of National Curriculum in almost every countries. English Language teaching and learning nowadays is put emphasis on how to improve learners' language proficiency together with other learning skills such as working and communication skill. Therefore English Language teaching and learning of University of Malaya and in most universities in Thailand focuses on using approaches and methods which promote student-centered learning in order to encourage students improve their learning skill effectively. Some examples of approaches and methods used are Communicative Language Teaching and Project-based learning. However, it is found that Grammar-Translation Method is used in many universities in Thailand. The general technique used is Active learning which involves lots of classroom activities and help students to be active learners. Brainstorming and Discussion and Presentation are activities that are usually used. They not only help improve learners' language proficiency but other

skills such as working individual or in team and communication and interaction skill. Learners play very important role in the classrooms and teachers or instructors become facilitators who help, support, and give suggestions and advices for the students. These also help create relaxed and freedom classroom environment. Thus, learners feel relax and not too stressful. They also have positive learning motivation and feel successful which effect better learning outcome.

Key words: English Language Teaching / Classroom environment / Teachers and learners role / approach, method, and technique of teaching

บทนำ

ในยุคปัจจุบันภาษาอังกฤษถือเป็นภาษาสากลที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันเนื่องจากเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกับชาวต่างชาติในหลากหลายด้าน เช่น ด้านการท่องเที่ยว ด้านธุรกิจ ด้านการเมือง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษาหาความรู้ ผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้าวิทยาการในระดับสูงจำเป็นต้องรู้ภาษาอังกฤษเพราะข้อมูลส่วนมากถูกนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษไม่ว่าจะเป็นการศึกษาจากตำรา วารสาร บทความ หรือแม้กระทั่งการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่ผู้คนมักใช้กันอย่างแพร่หลาย ทำให้การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษเป็นเรื่องที่จำเป็นต่อผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างมาก ภาษาอังกฤษในประเทศไทยถือเป็นภาษาต่างประเทศเนื่องจากภาษาอังกฤษไม่ใช่ภาษาหลักที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารและส่วนใหญ่จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในห้องเรียนเท่านั้น (Ellis, 1994) ในปี 2539 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายเพื่อให้ประเทศไทยได้มีความพยายามที่จะเพิ่มขีดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ โดยกำหนดให้มีการสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับประถมศึกษาเป็นต้นไป และในปี 2539 ได้มีการประกาศใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษ และได้มีการส่งเสริมให้มีการเปิดโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน (English Program) ซึ่งจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ สนับสนุนให้เปิดโรงเรียนนานาชาติมากขึ้น มีการขยายการจัดตั้งศูนย์ ERIC ให้ครบทุกเขตพื้นที่การศึกษา รวมถึงได้มีการเน้นให้เปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้เป็นแบบสื่อสาร (Communicative Approach) เพื่อให้นักเรียนทุกคนมีความเสมอภาคในการเรียนภาษาอังกฤษ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) และเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีการบูรณาการกับทักษะศตวรรษที่ 21 หลาย ๆ สถาบันการศึกษาได้ตระหนักถึงแนวการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มมากขึ้นมีการใช้กลวิธีการสอนที่หลากหลายและมีการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้นเช่นกัน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและใช้ในการประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา ส่วนประเทศเพื่อนบ้านอย่างประเทศมาเลเซียนั้นภาษาอังกฤษได้รับการยอมรับว่าเป็นภาษาที่สองโดยภาษาอังกฤษถือเป็นภาษาที่ใช้เป็นเครื่องมือและมีบทบาทในการติดต่อสื่อสารระหว่างคนในประเทศที่ใช้ภาษาที่หนึ่งที่ไม่เหมือนกัน (Ellis, 1994) ถึงแม้ว่าแม้จะไม่ใช้ภาษาที่หนึ่งแต่ภาษาอังกฤษก็ถือเป็นภาษาที่มีบทบาทสำคัญต่อชีวิตประจำวันของชาวมาเลเซียทั้งภาคเอกชน และภาคการศึกษา นอกจากนั้นความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ เป็นเงื่อนไขบังคับสำหรับพนักงานในภาคเอกชนส่วนใหญ่และบางหน่วยงานของรัฐได้เน้นย้ำถึงความสำคัญที่เพิ่มขึ้นของภาษาอังกฤษในประเทศอีกด้วย (UKEssays, 2015) ด้วยเหตุนี้เองภาษาอังกฤษจึงเป็นภาษาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะในระดับมหาวิทยาลัย ทั้งนี้บางมหาวิทยาลัยเช่นมหาวิทยาลัยมาลายาได้เปิดรับนักศึกษาชาวต่างชาติทั้งหลักสูตรระยะสั้นและระดับปริญญาต่าง ๆ ทำให้ในห้องเรียนมีนักศึกษาหลายสัญชาติซึ่งภาษาที่หนึ่งหรือภาษาแม่ก็แตกต่างกันอีกทั้งพื้นฐานวัฒนธรรมการเรียนการสอนและพื้นฐานการใช้ภาษาอังกฤษก็มีความแตกต่างกันเช่นกัน ทำให้มีการใช้รูปแบบการสอนหรือเทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเนื่องจากผู้เขียนได้มีประสบการณ์ในการใช้ชีวิตที่ประเทศมาเลเซียเพื่อเข้ารับการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น “การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21” ณ มหาวิทยาลัยมาลายา เป็นระยะเวลาสองสัปดาห์ นอกจากนั้นยังได้มีโอกาสสังเกตการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนภาษาอังกฤษสองห้องเรียน ผู้เขียนในฐานะที่เป็นอาจารย์สอนภาษาอังกฤษอยู่แล้วจึงถือโอกาสสังเกตการจัดการเรียนการสอนและบรรยากาศในชั้นเรียนของมหาวิทยาลัยดังกล่าวเพื่อที่จะได้แสดงให้เห็นถึงการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนภาษาอังกฤษว่ามีความแตกต่างจากมหาวิทยาลัยที่ผู้เขียนเคยมีประสบการณ์การสอนอย่างไร และในบทความนี้ผู้เขียนต้องการบรรยายถึงบรรยากาศในห้องเรียน บทบาทของอาจารย์และผู้เรียน และเทคนิคและวิธีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เห็นถึงการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยทั้งสองประเทศ

บรรยากาศในห้องเรียน

ห้องเรียนถือเป็นสถานที่ที่มีการสื่อสารระหว่างกันหลายประเภทเกิดขึ้นซึ่งสามารถทำให้ผู้เรียนมีโอกาสมากมายในการเรียนรู้ภาษาที่สองได้ (Ellis, 1994) การจัดห้องเรียนโดยที่มีผู้สอนเป็นศูนย์กลางและผู้เรียนคอยเป็นฝ่ายรับความรู้ (passive learners) เป็นเรื่องที่ล้าสมัยและในการเรียนระดับมหาวิทยาลัยผู้เรียนควรเป็นแบบ active learners กล่าวคือผู้เรียนควรเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นในการเรียน ได้มีส่วนร่วมในชั้นเรียนและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนรู้ได้ด้วยตนเองมากขึ้นแทนที่จะเป็นผู้รับข้อมูลจากผู้สอนแต่ทางเดียวและอาจกล่าวอีกอย่างหนึ่งได้ว่าเป็นการเรียนแบบใฝ่รู้ ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในไทยนั้นมักจะเน้นให้จัดการเรียนการสอนแบบเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้ไม่น่าเบื่อมากขึ้นโดยผู้สอนได้พยายามหากวิธีการสอนและการใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อให้บรรยากาศในห้องเรียนไม่ตึงเครียดและน่าเบื่อจนเกินไป เช่นการให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมเดี่ยว เป็นคู่หรือกลุ่มเพื่อทำบรรยากาศในห้องเรียนเป็นบรรยากาศที่มีอิสระมากขึ้นซึ่งสิ่งนี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เกิดกระบวนการคิด ได้แสดงความคิดเห็นอย่างมีอิสระ ได้มีโอกาสตัดสินใจเลือกในสิ่งที่มีความหมายและมีคุณค่า ซึ่งในบางครั้งอาจมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นได้บ้างแต่จะเป็นข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นโดยปราศจากความวิตกกังวลซึ่งผู้สอนอาจให้ความช่วยเหลือแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นได้โดยที่ผู้เรียนจะไม่รู้สึกกังวลหรือกลัวในการทำผิด อีกทั้งบรรยากาศเช่นนี้จะส่งเสริมการเรียนรู้ เพราะผู้เรียนจะปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจและไม่รู้สึกตึงเครียด ทั้งนี้ห้องเรียนภาษาอังกฤษที่ดีที่สุดสำหรับผู้เรียนภาษาอังกฤษจะไม่เพียงแต่ช่วยพัฒนาความรู้ประสิทธิภาพการทำงานให้ผู้เรียนแต่ยังจะสร้างความสำเร็จ ความตระหนัก ความมั่นใจและความชัดเจนของผู้สอนให้มากขึ้นเช่นกัน (Walqui, 2006) บรรยากาศในห้องเรียนภาษาอังกฤษ ณ มหาวิทยาลัยมัลยา ประเทศมาเลเซียก็เน้นให้ผู้เรียนเป็น Active learners เช่นกัน และมีบรรยากาศของการจัดการเรียนการสอนแบบสื่อสาร (Communicative language teaching) โดยจะเน้นการเรียนการสอนที่ใช้วิธีการสื่อสารผ่านการปฏิสัมพันธ์โดยใช้ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาเป้าหมาย นอกจากนั้นเป็นวิธีการที่เน้นทั้งทักษะทางภาษาและกระบวนการเรียนรู้ซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นสิ่งสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน ผู้สอนจะมีการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่แตกต่างกันไปในแต่ละคาบเรียน เช่น ในขณะที่ทำการเรียนการสอนผู้สอนถามคำถามย้อนกลับไปให้ผู้เรียนแล้วพบว่าผู้เรียนไม่สามารถหาคำตอบได้ผู้สอนก็จะไม่ตำหนิผู้เรียนแต่จะพยายามใช้คำถามเพิ่มเติมเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดหรือพยายามหาคำอธิบายเพิ่มเติมเพื่อชี้แนะทางการหาคำตอบให้แก่ผู้เรียน นอกจากนั้นผู้สอนยังให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบด้วยตนเองโดยให้เข้าถึงอินเทอร์เน็ตผ่านการใช้โทรศัพท์มือถือของผู้เรียนซึ่งเมื่อได้คำตอบมาแล้วนั้นผู้เรียนแต่ละคนก็จะทำการตอบคำถามนั้นและแลกเปลี่ยนที่คะแนนคิดของคำตอบที่แต่ละคนได้มาซึ่งวิธีการนี้ดีกว่าการที่ผู้สอนจะเฉลยคำตอบให้แก่ผู้เรียนเพราะจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้หากผู้เรียนใช้โครงสร้างทางภาษามิได้ผู้เรียนไม่ได้ทำการตำหนิผู้เรียนเนื่องจากการที่ผู้เรียนผิดพลาดหมายถึงผู้เรียนกำลังสร้าง Communicative competence (ความสามารถในการสื่อสาร) แต่ผู้สอนได้ทำการสังเกตและจดบันทึกเพื่อนำข้อผิดพลาดนั้นมาแนะนำแก้ไขให้ผู้เรียนภายหลังโดยไม่แก้ไขหรือขัดจังหวะในขณะที่ผู้เรียนใช้ภาษาในการสื่อสารอยู่ในระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อที่จะทำให้การสื่อสารของผู้เรียนดำเนินไปโดยธรรมชาติและยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ ความสามารถทางภาษาของตนเองในการสื่อสารด้วยเช่นกัน นอกจากนั้นในการทำกิจกรรมกลุ่มผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกสมาชิกในกลุ่มเองซึ่งในบางครั้งอาจมีเงื่อนไขว่าสมาชิกในกลุ่มต้องไม่ใช่คนที่เคยทำกิจกรรมกลุ่มด้วยกันมาก่อนหน้านี้แล้ว การทำเช่นนี้ถือว่าเป็นการให้อิสระแก่ผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนได้ทำงานหรือแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นกับผู้เรียนในห้องคนอื่น ๆ ทำให้ทุกคนในห้องเรียนรู้จักกันดีขึ้นตามลำดับ สิ่งนี้เองที่จะช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนไม่เกิดความกังวลหรือประหม่าในการอภิปรายกลุ่มหรือแม้แต่การนำเสนองานหน้าชั้นเรียนด้วยตนเองเพราะทุกคนแทบจะเคยทำงานด้วยกันมาแล้ว นอกจากนั้นผู้สอนยังได้สร้างบรรยากาศแห่งความสำเร็จที่เกิดขึ้นในห้องเรียนอีกด้วยโดยที่ผู้สอนมักจะพูดถึงข้อดีหรือสิ่งที่ผู้เรียนแต่ละคนทำได้ดีในห้องเรียน สิ่งนี้จึงช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจด้านบวกในการเรียนและช่วยเพิ่มความรู้สึกประสบความสำเร็จในการเรียนซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้นได้ จะเห็นได้ว่าบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นจัดการเรียนรู้อะไรในห้องเรียนภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยประเทศไทยหรือมหาวิทยาลัยมัลยา ประเทศมาเลเซีย ก็มีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ที่มีการเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นการใช้ภาษาในการสื่อสารหรือแม้กระทั่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจถึงกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างแท้จริง

บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

ภาษาจะได้รับการติดต่อเมื่อผู้เรียนตอบโต้กันอย่างคล่องแคล่วเพื่อที่จะสื่อสารกันโดยใช้ภาษาเป้าหมายและการได้มาซึ่งภาษานั้นจะเพิ่มขึ้นเมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมในภาระงานที่ผลักดันให้ผู้เรียนได้ไปถึงขีดสูงสุดของความสามารถที่มีอยู่ของผู้เรียนเอง (Nunan, 1999) ทั้งนี้ผู้สอนก็เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ภาษาเป้าหมายได้โดยผู้สอนต้องมีความรอบรู้เป็นอย่างดีในเนื้อหาวิชาที่จะสามารถช่วยเหลือการเรียนรู้ผู้เรียนได้ และยังคงมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีอาชีพและจัดให้มีการร่วมมือกันเพื่ออภิปราย การให้ผู้เรียนชี้แนะผู้เรียนด้วยกัน (Walqui, 2006) และผู้สอนยังต้องเป็นผู้ช่วยเหลือและผู้สนับสนุนผู้เรียนในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดีและทั่วถึง บทบาทของอาจารย์ ณ มหาวิทยาลัยมาลายาในห้องเรียนภาษาอังกฤษถือเป็นตัวอย่างที่ดีของการเป็นผู้ช่วยเหลือและให้การสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยผู้สอนได้ทำการสอนเนื้อหาสาระที่สำคัญให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้เกิดความรู้ในหัวข้อที่จะเรียนนั้น ๆ ก่อน หรือบางครั้งอาจารย์จะให้หัวข้อที่จะเรียนในช่วงว่างถัดไปให้แก่ผู้เรียนและมอบหมายให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ในเรื่องนั้น ๆ ด้วยตนเองโดยให้ผู้เรียนได้ทั้งทำงานด้วยตนเองและทำงานเป็นกลุ่มโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารและการทำงาน แม้ผู้เรียนจะใช้ภาษาที่หนึ่งเหมือนกันแต่เมื่ออยู่ในห้องเรียนผู้เรียนจะได้รับการกระตุ้นจากผู้สอนให้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นตัวกลางในการสื่อสารหรืออภิปรายกลุ่ม ในขณะที่ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายอยู่นั้นผู้สอนได้ทำการเดินสังเกตการณ์รอบ ๆ ห้องเรียนเพื่อคอยสังเกตว่าผู้เรียนเข้ากลุ่มหรือไม่และคอยให้ความช่วยเหลือหากผู้เรียนเกิดปัญหาหรือมีข้อสงสัย ผู้สอนมีบุคลิกที่กระฉับกระเฉงกระตือรือร้นและคอยกระตุ้นผู้เรียนทุกคนได้อย่างทั่วถึง ซึ่งสิ่งนี้ถือเป็นผลดีต่อผู้เรียนซึ่งเห็นได้จากการที่ผู้เรียนบางคนไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นหรือซักถามผู้สอนเองในช่วงแรก ๆ แต่ในช่วงต่อมา ๆ มาผู้เรียนทุกคนเกิดความรู้สึกคุ้นชินและรู้สึกปลอดภัยต่อการให้ความช่วยเหลือของผู้สอนทำให้กล้าที่จะสื่อสารกับผู้สอนโดยใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น อภิปรายและนำเสนองานโดยใช้ภาษาอังกฤษได้มากขึ้นและดีขึ้นเรื่อย ๆ ผู้สอนบางคนมีการใช้กลวิธีการให้ผู้เรียนชี้แนะผู้เรียนด้วยกัน โดยในห้องเรียนภาษาอังกฤษหลักสูตรระยะสั้นของภาคเรียนฤดูร้อนมีนักศึกษาจากหลากหลายสัญชาติในเอเชียซึ่งมีพื้นฐานความรู้ทางภาษาที่แตกต่างกันได้ถูกจัดให้มีการทำกิจกรรมกลุ่มโดยในกลุ่มจะมีนักศึกษาชาวมาเลเซียที่มีพื้นฐานทางภาษาอังกฤษระดับหนึ่งอยู่ประจำกลุ่มอย่างน้อยกลุ่มละ 1 คนส่วนสมาชิกคนอื่น ๆ เป็นนักศึกษาที่มาจากแต่ละประเทศที่แทบจะไม่ซ้ำกันภายในกลุ่ม ทั้งนี้ผู้สอนให้อิสระผู้เรียนในการจับกลุ่มเอง ภายในกลุ่มผู้เรียนได้รับมอบหมายให้ทำการอภิปรายกันในกลุ่มในหัวข้อที่ผู้สอนเป็นคนกำหนดให้ ขณะที่ผู้เรียนกำลังแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันนั้นผู้สอนก็ทำหน้าที่เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนต้องการรวมถึงทำการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน ผู้เรียนทุกคนภายในกลุ่มมีความพยายามใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเพื่อแสดงความคิดเห็นหรือแม้กระทั่งสอบถามข้อมูลที่ไม่เข้าใจกับผู้เรียนคนอื่น ๆ ในกลุ่มที่เกิดความเข้าใจในเนื้อหาแล้วและเมื่อถูกถามผู้เรียนคนนั้น ๆ ก็พยายามอธิบายสิ่งที่ตนเข้าใจแล้วให้กับสมาชิกในกลุ่มที่ไม่เข้าใจจนเกิดความเข้าใจขึ้น บางกลุ่มผู้เรียนอาจไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็นเท่าใดนักหรืออาจแสดงความคิดเห็นไม่มากเท่าใดผู้เรียนที่เป็นชาวมาเลเซียประจำกลุ่มก็จะคอยให้ความช่วยเหลือโดยพยายามเสนอความคิดเห็นและถามความเห็นสมาชิกในกลุ่มว่าเห็นด้วยหรือไม่ซึ่งถือว่าผู้เรียนแบบนี้ก็เป็นสิ่งกระตุ้นอย่างหนึ่งที่ทำให้สมาชิกคนอื่นได้พยายามระดมความคิดเห็นกันมากขึ้นและพยายามที่จะสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้นเช่นกัน หากพิจารณาแล้วบทบาทของผู้สอนในห้องเรียนภาษาอังกฤษในบางมหาวิทยาลัยในประเทศไทยก็ไม่ได้มีความแตกต่างจากมหาวิทยาลัยมาลายาเท่าใดนักผู้สอนพยายามที่จะทำหน้าที่เป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เรียนเมื่อให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเช่นกันแต่ที่จะเห็นความแตกต่างคือผู้สอนภาษาอังกฤษบางท่านไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอนได้ตลอดเนื่องจากผู้สอนพบว่าเมื่ออธิบายโดยใช้ภาษาอังกฤษซึ่งอาจมีการอธิบายมากกว่าหนึ่งครั้งและผู้เรียนยังไม่เข้าใจถึงสิ่งที่ผู้สอนได้ทำการอธิบายและเพื่อให้เป็นการง่ายต่อการจัดการชั้นเรียนผู้สอนจึงได้อธิบายให้ผู้เรียนโดยใช้ภาษาไทยและด้วยเหตุนี้เองอาจทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการฟังภาษาอังกฤษแล้วไม่เข้าใจผู้สอนก็ต้องอธิบายเป็นภาษาไทยเสมอ ๆ ซึ่งสิ่งนี้อาจสร้างลักษณะนิสัยการเรียนรู้ทางภาษาที่ไม่ค่อยดีแก่ผู้เรียนนักเพราะอาจทำให้ผู้เรียนขาดความกระตือรือร้นในการใช้ภาษาอังกฤษที่กำลังเรียนเป็นตัวกลางในการสื่อสาร ผู้สอนบางคนก็มีความพยายามเป็นอย่างมากที่จะใช้แค่ภาษาอังกฤษเท่านั้นในการจัดการเรียนการสอนแม้จะพบว่านักศึกษาบางคนยังไม่เข้าใจในสิ่งที่ตนได้อธิบายผู้สอนก็ยังคงไม่ละความพยายามปรับการใช้ภาษาหรือการยกตัวอย่างให้นักศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจได้ในท้ายที่สุด ในด้านบทบาทของผู้เรียนภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยของประเทศไทยส่วนมากยังเป็นแบบที่ผู้เรียนคอยเป็นฝ่ายรับความรู้ (passive learners) ผู้เรียนภาษาอังกฤษส่วนมากมักไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเป็นภาษาอังกฤษเนื่องจาก

กล่าวว่าจะใช้ภาษาไม่ถูกต้อง ในการทำกิจกรรมกลุ่มผู้เรียนส่วนมากก็ให้ความร่วมมือกันในกลุ่มได้เป็นอย่างดีมีการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในกลุ่มแต่เมื่อเกิดปัญหาในการอธิบายโดยที่ผู้เรียนไม่สามารถอธิบายให้สมาชิกเข้าใจเป็น ภาษาอังกฤษได้ผู้เรียนส่วนมากมักจะเลือกใช้ภาษาไทยในการสื่อสารเพื่อให้สมาชิกคนอื่นเข้าใจหากมีสมาชิกภายในกลุ่มที่ ทราบว่าผู้เรียนควรอธิบายโดยใช้ภาษาอังกฤษแบบไหนได้ก็จะทำให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ เกิดการเรียนรู้จากผู้เรียนผู้นั้น แต่ หากไม่เป็นเช่นนั้นก็จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าเขาไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการอธิบายได้ก็เพียงแค่เปลี่ยนกลับมาใช้ ภาษาไทยโดยที่ผู้เรียนอาจไม่แม้แต่ที่อยากจะกระตือรือร้นศึกษาว่าควรใช้คำพูดภาษาอังกฤษแบบใดในการสื่อสารประเด็น ที่ตนเองอยากแสดงความคิดเห็น ดังนั้นบทบาทของผู้สอนภาษาอังกฤษมีความสำคัญเป็นอย่างมากกับบทบาทของผู้เรียน การที่ผู้สอนเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือหรือผู้ให้คำปรึกษาในห้องเรียนมากกว่าการสอนเพื่อให้ความรู้เพียงอย่างเดียวช่วยให้ ผู้เรียนเกินแรงกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความมุ่งมั่นที่จะทำสิ่งที่ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ และในการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนก็ ประกอบด้วยการรับฟังผู้เรียนให้มากเพราะเมื่อผู้สอนใช้เวลาในการฟังสิ่งที่ผู้เรียนพูดจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณก็เป็น เจ้าของห้องเรียนนั้นซึ่งสิ่งนี้เองจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนได้ (Ministry of Education, Guyana, 2015)

เทคนิคและวิธีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

จากการสังเกตการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยมาลาหยานั้นจะพบว่าเทคนิคและวิธีที่ใช้ใน การจัดการเรียนการสอนหลัก ๆ คือ การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ซึ่งก็คือกระบวนการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม อย่างแข็งขันในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิด และทักษะต่าง ๆ ผ่านกิจกรรมหรือภาระงานที่ ผู้สอนเป็นผู้ออกแบบให้ อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Institute for Excellence in Teaching and Learning, 2006) โดยหลักการที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวคือกระตุ้น และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนและผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ผ่านการใช้เทคนิคและ กิจกรรมต่าง ๆ บทบาทของผู้สอนคือผู้อำนวยความสะดวกและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียนได้เกิดกระบวนการสร้าง ความรู้ด้วยตนเอง ให้เกิดเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย ทั้งนี้ Active learning ช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจำและเข้าใจ การเรียนรู้ได้คงทนและยาวนานกว่าการเรียนแบบ passive learning อีกทั้งยังประกอบไปด้วยการจัดการเรียนการสอนที่ มีความสอดคล้องกับการทำงานของสมอง โดยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งรอบ ๆ ข้าง ไม่ว่าจะเป็น ผู้เรียนคนอื่น ๆ ผู้สอน และสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน ผ่านการปฏิบัติ สามารถก่อให้เกิด long term memory แก่ผู้เรียนอีก ด้วย (วิชัย 2559) กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้ในห้องเรียนภาษาอังกฤษตามวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ที่มหาวิทยาลัยมาลาหยานี้ใช้เป็นลำดับต้น ๆ ได้แก่ วิธีการ brainstorming (การระดมสมอง) และ Discussion and Presentation (การอภิปรายและการนำเสนอ) โดยผู้สอนได้ทำการกำหนดหัวข้อที่จะเรียนในวันนั้น ๆ จากนั้นได้มีการใช้ คำถามในการกระตุ้นให้ผู้เรียนตอบ ซึ่งคำถามดังกล่าวที่ผู้สอนถามนั้นเป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนมี background knowledge หรือพื้นฐานความรู้ในเรื่องนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด โดยคำตอบของผู้เรียนมีความแตกต่างกันไปซึ่งผู้เรียนจะ ได้เรียนรู้ในเรื่อง ๆ นั้นจากพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนคนอื่น ๆ ด้วย เมื่อได้ตรวจสอบความรู้พื้นฐานแล้วผู้สอนได้ทำการ บรรยายถึงเรื่องดังกล่าวอย่างกระชับและให้เอกสารเพิ่มเติมเกี่ยวกับหัวข้อดังกล่าวแก่ผู้เรียนจากนั้นผู้สอนทำการกำหนด เป้าหมายของกิจกรรมและให้ผู้เรียนทำงานเดี่ยวบ้างและมีการทำงานเป็นกลุ่มเช่นกันซึ่งขึ้นอยู่กับความยากง่ายของเนื้อหา หากเป็นเนื้อหาที่ง่าย สั้น ๆ ผู้สอนมักให้ผู้เรียนทำงานด้วยตนเอง แต่หากเป็นเนื้อหาที่ยากหรือมีความยาวเกินที่ผู้เรียนแต่ ละคนจะสามารถทำได้แล้วเสร็จในคาบเรียนได้ผู้สอนได้ให้ผู้เรียนทำงานเป็นคู่หรือเป็นทีม หากผู้เรียนทำงานเดี่ยว ผู้สอนจะ คอยเดินรอบ ๆ ห้องเรียน เพื่อคอยให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เรียนหากพบปัญหา และคอยกระตุ้นให้กำลังใจแก่ผู้เรียนเพื่อให้ ผู้เรียนทำงานได้สำเร็จ ภายหลังจากที่ผู้เรียนแต่ละคนทำงานของตนเสร็จแล้วผู้สอนได้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนงานที่ตนทำ สำเร็จให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ ฟัง โดยให้แลกเปลี่ยนกันที่กลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 4-5 คน จากนั้นให้เลือกตัวแทนกลุ่มเพื่อนำ มาเสนองานหน้าชั้นเรียน หรือหากมีเวลามากพอผู้สอนก็จะให้ผู้เรียนทุกคนได้นำเสนองานของตนเองหน้าชั้นเรียน ภายหลังจากการนำเสนองานผู้สอนได้ทำการให้คำแนะนำเพิ่มเติมแก่ผู้เรียนและช่วยแก้ไขข้อผิดพลาดให้ผู้เรียนเพื่อผู้เรียน คนอื่น ๆ ได้เข้าใจเนื้อหาไปในทิศทางเดียวกันได้อย่างถูกต้องและผู้เรียนก็จะสามารถนำข้อแนะนำดังกล่าวไปปรับใช้เพื่อ พัฒนาการทำงานหรือการนำเสนอของผู้เรียนในครั้งต่อไป กิจกรรมต่าง ๆ นี้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการ เรียนเป็นอย่างมากและผู้เรียนก็ได้ฝึกใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารตลอดเวลาทำให้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษใน การสื่อสารของผู้เรียนเกิดการพัฒนาขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนดังกล่าวสอดคล้องกับการจัดการ

เรียนการสอนแบบ Communicative Language Teaching กล่าวคือเป็นการจัดการเรียนการสอนภาษาที่เป็นกลุ่มของ ทฤษฎีที่หลากหลายที่สะท้อนมุมมองทางการสื่อสารของภาษาและการเรียนรู้ภาษาและสามารถใช้เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม ให้เกิดความหลากหลายของกระบวนการในชั้นเรียนซึ่งประกอบด้วยหลักดังนี้ ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาผ่านการใช้ภาษาในการ สื่อสาร การสื่อสารที่แท้จริงและมีความหมายควรได้รับการตั้งให้เป็นจุดประสงค์การเรียนรู้หนึ่งของกิจกรรมในชั้นเรียน ความคล่องแคล่วเป็นมิติหนึ่งที่สำคัญของการสื่อสาร การสื่อสารประกอบไปด้วยการผสมผสานของทักษะทางภาษาที่ หลากหลาย และการเรียนเป็นกระบวนการหนึ่งของการสร้างหรือคิดค้นอย่างสร้างสรรค์และยังประกอบด้วยการลงมือ ฝึกปฏิบัติ (Rodgers, 2003) ส่วนในประเทศไทยนั้นการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษาก็มีการ ใช้การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ก็ค่อนข้างแพร่หลายมากขึ้นทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการ จัดการเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยกิจกรรมที่ผู้สอนก็หลากหลายเช่นเดียวกันรวมถึงการใช้วิธีการ brainstorming (การ ระดมสมอง) และ Discussion and Presentation (การอภิปรายและการนำเสนอ) ก็นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย แต่ ส่วนมากแล้วผู้สอนมักกำหนดให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มมากกว่าทำงานคนเดียวเนื่องจากผู้เรียนชาวไทยมีนิสัยชอบทำงาน เป็นทีมโดยเฉพาะในรายวิชาภาษาอังกฤษซึ่งผู้เรียนมองว่าเป็นวิชาที่ยากจึงรู้สึกผ่อนคลายมากกว่าหากได้ทำงานเป็นทีม นอกจากนี้ยังมีวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาวิธีอื่นที่ผู้สอนนิยมนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษ เช่น Project-based learning (การจัดการเรียนรู้โดยการทำโครงการ) ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำการศึกษาค้นคว้าและได้ลงมือปฏิบัติตามความสนใจ ความถนัดและ ความสามารถของผู้เรียนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ คอยกระตุ้น ให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนอย่างใกล้ชิด วิธีการนี้จะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการ ทำงานอย่างเป็นกระบวนการตั้งแต่การวางแผน การเก็บรวบรวมข้อมูล การอภิปรายกลุ่มเพื่อรายงานหรือแลกเปลี่ยน ข้อมูลที่ผู้เรียนหามาได้ให้แก่สมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่มฟัง การจัดเรียงเรียงข้อมูล และการนำเสนอผลงาน ทั้งนี้ขณะที่ ผู้เรียนดำเนินการเรียนรู้ตามกระบวนการดังกล่าวผู้เรียนยังสามารถพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษโดยที่ผู้เรียนได้ใช้ภาษา ในการสื่อสารระหว่างกัน หรือแม้กระทั่งการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้เรียนก็สามารถพัฒนาทักษะทางภาษาด้านทักษะการอ่าน หรือการฟังได้จากการอ่านบทความและการฟังเพื่อรวบรวมข้อมูลจากผู้อื่นอีกด้วย อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษในส่วนของเนื้อหาด้านไวยากรณ์ก็ยังคงพบว่าคุณสอนส่วนมากเลือกรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Grammar- Translation Method ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ภาษาที่เข้าถึงการเรียนรู้โดยผ่านการวิเคราะห์รายละเอียดของกฎไวยากรณ์ จากนั้นทำการใช้ความรู้ที่นำมาแปลประโยคหรือบทความต่าง ๆ ให้เป็นภาษาเป้าหมาย หรือแปลจากภาษาเป้าหมายเป็น ภาษาที่หนึ่ง วิธีการนี้ยังเป็นวิธีการที่เน้นพัฒนาทักษะด้านการอ่านและการเขียนให้แก่ผู้เรียนซึ่งไม่ค่อยเน้นการพัฒนา ทักษะด้านการฟังและการพูดเท่าใดนัก (Rodgers, 2003) การที่ผู้สอนยังคงเลือกรูปแบบในการจัดการเรียนการสอนส่วนมาก มาจากการที่ผู้เรียนมีพื้นฐานทางภาษาอังกฤษค่อนข้างน้อยอีกทั้งยังมีความแตกต่างด้านความรู้พื้นฐาน (background knowledge) ค่อนข้างมาก อีกทั้งเนื้อหาที่ต้องสอนให้ครบตามหลักสูตรก็มากจนทำให้มีเวลาไม่มากพอในการจัดกิจกรรม อย่างหลากหลายให้แก่ผู้เรียนส่งผลให้ผู้สอนเป็นเสมือน Active Instructor และผู้เรียนเป็น Passive learner แทนที่ที่ ผู้เรียนจะได้ฝึกการเรียนรู้ ฝึกการใช้ภาษาด้วยตนเองและมีบทบาทหลักในห้องเรียนทำให้ครูมีบทบาทมากกว่าด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้ผู้เรียนที่ได้รับการเรียนการสอนด้วยวิธีนี้เกิดการพัฒนากิจกรรมการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ช้าอีกด้วย

บทสรุป

จากการวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของทั้งสองประเทศแล้วนั้นจะพบว่าการจัดการเรียน การสอนภาษาในปัจจุบันเน้นใช้กลวิธีการสอนที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 โดยมีการใช้กลวิธี เทคนิค วิธีการสอนและกิจกรรมในห้องเรียนที่หลากหลายที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน เช่น การใช้กลวิธี Communicative Language Teaching (การสอนภาษาแบบสื่อสาร) Project-based learning (การจัดการเรียนรู้โดยการทำโครงการ) การ ใช้วิธีการ brainstorming (การระดมสมอง) และ Discussion and Presentation (การอภิปรายและการนำเสนอ) ซึ่งเน้น ให้ผู้เรียนได้เป็นผู้ที่มีบทบาทในห้องเรียนมากกว่าผู้สอนเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองและผู้เรียนยังได้ ฝึกการใช้ภาษาได้อย่างเต็มความสามารถของตนเองอีกทั้งยังได้พัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ เช่นทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะ ด้านการทำงาน การวางแผน และทักษะการแก้ปัญหาด้วยตนเอง นอกจากนี้ผู้เรียนยังสามารถเรียนรู้จากผู้เรียนด้วย กันเองได้โดยมีผู้สอนเป็นผู้ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำเพิ่มเติมอย่างใกล้ชิดจึงทำให้เกิดบรรยากาศในห้องเรียน ภาษาที่ไม่ตึงเครียด ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลายในการเรียน ทำให้เกิดแรงกระตุ้นในการทำงานของผู้เรียนได้และผู้เรียนสามารถ พัฒนาทักษะทางภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติผ่านการใช้ภาษาในการทำกิจกรรมในห้องเรียน แต่กระนั้นเองการจัดการ